

Přednáška s. Křížkové
red. rada ČSAV.
'PSYCHOLOGIE'

Životní jubileum PhDr. Zdeňka Heluse, CSc.

Většině čsl. psychologů není třeba zvláště představovat Dr. Zdeňka Heluse, CSc. - jednu z předních psychologických osobností u nás. Je znám jak svou širokou publikační činností, kterou obohatil a obohacuje čsl. psychologickou vědu zvláště v oblasti sociální a pedagogické psychologie, tak i jako člověk velikých lidských kvalit.

Z. Helus se narodil dne 19.8.1935 v Chotinné u Plzně. Maturoval na gymnáziu v Domažlicích v r. 1953 a po maturitě studoval na filozofické fakultě UK v Praze obor psychologie a filozofie. Během studia se zaměřoval především na problematiku teorií osobnosti a jejich uplatnění v terapii a reedukaci. K této oblasti se vázala i jeho diplomová práce. Po ukončení vysoké školy pracoval jako psycholog v Dětském domově třídícím v Dobřichovicích a v Praze Krči. Poté byl přijat do studijního pobytu a posléze do interní aspirantury odd. pedagogické psychologie Pedagogického ústavu J.A. Komenského ČSAV v Praze. Byl aspirantem člena korespondenta ČSAV J. Linharta a jako jeden z prvních se u nás zaměřil na problematiku sociálního učení, sociální facilitace učení a socializace osobnosti. Na toto téma obhájil v r. 1966 také kandidátskou dizertaci. Krátce po obhajobě byl začleněn do skupiny sociální psychologie vedené Prof. J. Janouškem. Tato skupina byla pověřena náročným úkolem rozpracovat teoretické a metodologické základy marxistické sociální psychologie u nás v úzkém propojení

s obdobnými snahami v SSSR a NDR. V r. 1967 se stala jedním z profilujících oddělení nově založeného Psychologického ústavu ČSAV. V r. 1972 se Z. Helus vrací do Pedagogického ústavu J. A. Komenského ČSAV, do odd. pedagogické psychologie, jehož se stává v r. 1973 vedoucím a kde působí dosud. Od r. 1972 vykonával významné funkce v rámci Čsl. psychologické společnosti (člen hlavního výboru, předseda sekce sociální psychologie), byl tajemníkem a je členem Vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV a jeho komisí, je členem redakční rady časopisu Pedagogika, členem vědecké rady Psychologického ústavu ČSAV a VÚOŠ. Z. Helus zastává významné funkce v oblasti řešení SPZV, je odpovědným řešitelem DÚ SPZV a členem koordinační rady HÚ. Je také gestorem smluvních témat vzájemné spolupráce s partnerskými pracovišti SSSR a NDR.

Dr. Z. Helus je znám naší psychologické veřejností jako autor knihy "Psychologické problémy socializace osobnosti", která znamená výrazný přínos pro naši sociální psychologii. Návratem do PÚ JAK ČSAV začíná intenzivní práci v oblasti pedagogické psychologie. Pod jeho vedením vzniká monografie "Psychologie školní úspěšnosti žáků", která je počátkem výrazné marxistické pedagogicko-psychologické koncepce. Tuto koncepci formuluje v dalším významném syntetickém díle: "Pojetí žáka a perspektivy osobnosti", které odráží široký teoretický záběr Z. Heluse a jeho koncepční myšlení. Pod jeho vedením se stává oddělení pedagogické psychologie PÚ JAK ČSAV předním pedagogicko-psychologickým pracovištěm, známým nejenom u nás, ale i v ostatních socialistických zemích - zvláště SSSR, NDR a NLR. Z. Helus kromě vědeckých prací uplat-

ňuje i své literární schopnosti v popularizační publikaci "Vyznat se v dětech", která je přínosem pro naši rodičovskou veřejnost.

Výsledky práce Dr. Z. Heluse mluví sami za sebe. Je však třeba také vysoce ocenit jeho lidské kvality. Přístup Z. Heluse ke spolupracovníkům a podřízeným je prostoupen hlubokým lidským pochopením, zájmem a ochotou kdykoliv přispět při řešení nejenom pracovních, ale i osobních problémů. Jeho zásluhou je atmosféra na pracovišti pozitivní a příjemná. Pro to všechno chceme váženému a milému Z. Helusovi vyjádřit naše upřímné poděkování a do dalších let přát mnoho úspěchů v pracovním i osobním životě!

Pracovníci oddělení
pedagogické psychologie
PÚ JAK ČSAV